Ludvig Hope

Hva er det til så mange?

En tale over Joh 6,1–15

Oversatt til norsk
Gamle stier · gamlestier.no

Ludvig Hope: *Hva er det til så mange*? (En tale over Joh 6,1–15).
Tekstene er frie fordi forfatterne døde for mer enn 70 år siden. Oversettelsene er eget arbeid.
Bibelsitatene er fra Norsk Bibel 88/07.
Boka kan leses, skrives ut og deles fritt. Den nyeste utgaven finnes alltid på gamlestier.no.
Utgave 24. november 2026.

Innhold

Hva er det til så mange? 1
Om Ludvig Hope 9

Hva er det til så mange?

Talen ble holdt i Forbundssalen i Oslo midtfastesøndag 1941.

> «Etter dette dro Jesus over til den andre siden av Galilea-sjøen, også kalt Tiberias-sjøen. … Da nå Jesus skjønte at de ville komme og ta ham med makt for å gjøre ham til konge, trakk han seg igjen tilbake og gikk opp i fjellet, han selv alene» (Joh 6,1–15).

Jesus Kristus er ikke kommet til oss bare for å sone vår synd og åpne veien hjem igjen til Gud for oss. Han er også kommet for å hjelpe oss i det livet vi som mennesker har å leve her i denne verden.

Han rakte ikke bare hånden ut etter den fortapte synderen. Han gikk også inn i bryllupsstuen der to unge mennesker skulle bygge seg et hjem og sammen ta fatt på arbeidet i sitt jordiske kall. Hele livet sitt på jorden arbeidet Jesus Kristus for å hjelpe folk – i hjemmene, i arbeidslivet, i fattigdom, i sult, i dårlig helse, i sykdom og sorg.

Ikke noe som hørte menneskelivet til, var fremmed for ham. Han var opptatt av hjemmet og folkets lykke, og like godt forsto han seg på gårdsbruk, på bygningsarbeid og på fiske. Ikke noe av vårt jordiske liv er for verdslig for verdens Frelser. Han vil like visst være med fabrikkarbeideren, gårdbrukeren, fiskeren, husmoren og tjenestepiken som han vil være med presten i kirken, lekpredikanten på bedehuset og misjonæren ute på misjonsmarken.

Alt som rører seg i luften, i havet og i jorden, har han skapt. Vår sjel, vår ånd og vårt legeme, folk og fe – alt er blitt til ved ham, og han «bærer alle ting ved sin krafts ord» (Hebr 1,3).

Det er bare synden som ikke hører ham til. Den kom han for å ta bort. Han naglet den til korset i sitt legeme og kvitterte ut skyldbrevet med sitt blod (Kol 2,14).

I ordet vi har foran oss i dag, møter vi Jesus Kristus på nytt som et ekte menneske. Folkemengden er blitt så grepet av talen hans og underet hans at de strømmer etter ham bort fra hjemmet, fra bygd og by, helt ut i villmarken. Og det underligste av alt er at de glemmer å ta med seg mat. Det skal mye til før vi mennesker glemmer maten.

Fem tusen mann – kvinner og barn ikke regnet med – uten mat, det er sannelig ingen spøk. Jesus vet dette og kjenner ansvaret for disse tusenvis av sultne mennesker. Så spør han Filip: «Hvor skal vi kjøpe brød, så disse kan få noe å ete?» (Joh 6,5).

Nå – det er én ting å ha noen kroner å kjøpe for, men det er verre når det ikke er noe å få for pengene. Det trenger jeg ikke fortelle dere i denne forsamlingen nå som matspørsmålet er blitt et av de største for millioner av mennesker, og nå som det også er kommet oss så nær inn på livet.

Når jeg her i dag likevel vil våge å tale om dette, om matspørsmålet, er det ikke fordi jeg tror at jeg er vis og mektig nok til å løse det. Jeg gjør det fordi Guds ord taler til oss om det. Og så vil jeg minne om forskjellige ting som vi sikkert alle har godt av å huske og regne med også når det gjelder mat – ikke minst nettopp nå.

Det første jeg vil ta fram, og som jeg gjerne vil legge oss alle så godt jeg kan på hjertet, er dette: Det er lagt inn i tilværelsen – eller kanskje like riktig: inn i skapningen – to mektige og hemmelighetsfulle krefter, som er like klare å se for dem som vil se, som de er umulige å forstå. De to heter velsignelse og forbannelse.

Vi finner dem mellom Bibelens to permer, og vi finner dem i menneskelivet. I Bibelen finner vi dem i ord, i menneskelivet i kjensgjerninger.

La oss også legge merke til at ordet «velsignelse» er et av de ordene vi bruker mest når vi ber til Gud. Vi ber: Herre, velsign oss, velsign meg og mine, velsign hjem og arbeid, velsign vår mat, og velsign ditt ord. Og når vi i alvorlige stunder og tider gir hverandre hånden, sier vi gjerne: «Gud velsigne deg!»

Vi vet nesten ikke om noe større å ønske hverandre. At dette ofte blir en tankeløs vane, er vår skam. Men det er likevel sant at det ligger en slik lykke i det.

Det er mange Guds ord som sier oss det, og det er enkeltmennesker, slekter og folkeslag som bekrefter det. La oss høre et ord av Moses om dette. Han taler til Israels folk. Det står i 5. Mosebok, kapittel 28:

> «Og alle disse velsignelsene skal komme over deg og nå deg, så sant du hører på Herrens, din Guds røst:
> Velsignet være du i byen, og velsignet være du på marken!
> Velsignet være ditt livs frukt og frukten av din jord og frukten av ditt fe, det som fødes av ditt storfe, og det som fødes av ditt småfe!
> Velsignet være din kurv og ditt deigtrau!
> Velsignet være du i din inngang, og velsignet være du i din utgang!» (5 Mos 28,2–6).

> «Men dersom du ikke hører på Herrens, din Guds røst, og ikke akter vel på å holde alle hans bud og hans lover, som jeg gir deg i dag, da skal alle disse forbannelsene komme over deg og nå deg:
> Forbannet være du i byen, og forbannet være du på marken!
> Forbannet være din kurv og ditt deigtrau!
> Forbannet være ditt livs frukt og din jords frukt, det som fødes av ditt storfe, og det som fødes av ditt småfe!
> Forbannet være du i din inngang, og forbannet være du i din utgang!» (5 Mos 28,15–19).

Slik står det skrevet i Guds bok! Regner vi med dette? Regner vi med det for oss selv og våre? Regner vi med det for folk og fedreland? Gud regner med det!

Dette ordet, med hele sitt innhold om velsignelse og forbannelse, går slett ikke i graven sammen med den gamle pakt. Det er lagt inn i natur og ånd, som sjelen i vårt legeme, og som oksygenet og nitrogenet i luften vi puster i. Det er lagt inn i hjem og arbeidsliv, i åker og eng, i fjøs og fiskebåt, i fabrikk og kontor, i kurv og deigtrau, og det går i arv fra oss til våre barn og kommende slekter.

Vi kan nekte det om vi vil, og vi kan gjøre narr av dem som tror det. Det er akkurat like sant for det. Og vær viss på at det rammer både deg og meg. Om ikke du regner med det, så regner Gud og livet med det.

Tenk om vi regnet mindre med hva det koster å leve, og mer med Guds velsignelse! Tenk om alle mennesker foldet hendene og gjorde som Jesus Kristus: så opp mot himmelen og ba Guds velsignelse ned over sitt arbeidsliv, sitt hjem, sitt matfat, sitt folk og land!

Den kjente og originale bonden og lekpredikanten Per Nordsletten satt en gang ved matbordet på første klasse på en dampbåt. Han foldet hendene, bøyde hodet og ba Gud velsigne maten. En fin herre som satt ved siden av Per, syntes at dette ble litt for mye av det gode på en dampbåt, og spurte ham: «Gjør alle slikt der oppe på Lesjaskogen?» – «Nei, vi har noen som ikke gjør det,» sa Per. – «Hvem er det så som ikke gjør det?» spurte den fine herren. – «Grisen!» sa Per.

Det er mange i landet vårt som ligner grisen: De lar være å be om Guds velsignelse over maten.

Det er godt å ha gjødsel på åker og eng, men hva hjelper det når det ikke kommer regn? Det er vel og bra å ha godt såkorn, men hva hjelper det når skyene skjuler solen, og regnet siler ned uke etter uke, vår og sommer?

Det er godt å ha mye gress på vollen og modent korn på åkeren, men hva hjelper det når gresset må råtne på vollen og i hesjene, og kornet spirer på staurene? Hva hjelper det at havet er fullt av sild og fisk, når stormen holder fiskeren i land?

La oss regne med Guds velsignelse og Guds forbannelse. Da regner vi riktig. Den største og beste arven vi kan gi våre barn, er ikke penger, men Guds velsignelse. Slik taler Guds ord, og slik taler livet!

Så vil jeg prøve å si noe om noen av de veiene som fører oss inn i Guds velsignelse og forbannelse. Eller det kan kanskje være like riktig å si det slik: Hvordan skal vi leve og arbeide for å eie Guds velsignelse og bli bevart fra forbannelsen?

Jeg vil svare: Vær en samvittighetsfull og flittig arbeider, enten du arbeider for deg selv eller for andre. Ta ikke noe til deg med urett, og kar ikke egenkjærlig til deg selv på andres bekostning. Vær fornøyd med det du har, misunn ikke andre som har mer enn du, og takk Gud for det du har. Ikke slik at du ikke skal prøve å arbeide deg framover, men slik at du i alt ditt arbeid er takknemlig for det du har.

Når arbeideren fusker og stjeler tid, og når arbeidsgiveren later seg og lever flott på andres slit, da går det mot forbannelse med dem begge. Der kan ikke Guds velsignelse gro. Og der arbeider og arbeidsgiver slåss og misunner hverandre i stedet for å arbeide sammen og hjelpe hverandre, der tærer kreftsvulster på livets rot. Sier ikke livets nakne kjensgjerninger oss dette? Trenger vi å være kloke eller kristne for å se at dette er sant?

Det andre jeg må minne om, er dette: Tenk ikke at du kan fare fram som du lyster med det du har fått å forvalte, enten det er penger, forretning, gårdsbruk, mat, klær, tid eller andre ting. I ordet vi har foran oss i dag, er det et ord av Jesus som roper høyt til vår tids mennesker, og som mer eller mindre har et ærend til oss alle. Det er dette ordet: «Sank sammen stykkene som er blitt til overs, slik at ingenting går til spille!» (Joh 6,12).

Tror dere det er veien til Guds velsignelse å slenge bort i en krok hatter, kjoler, bluser, kåper og sko som ikke engang er halvslitt, fordi de var på moten i fjor, men ikke i år? Tror dere det? Jeg tror det ikke!

Tror dere veien går til Guds velsignelse når dere tømmer mat i søppelkassen? Når gode middagsrester, halvspiste brød og brødskalker går samme veien fordi de er et par dager gamle? Er det å følge Jesu ord om at ingenting skal gå til spille? Kan Guds velsignelse gro i et slikt menneskeliv og i et slikt hjem? Aldri!

Også mange kristne bruker søppelkassene for mye, og så blir det for lite for dem også.

Og så alle disse som er for fine til å arbeide, som lever for stas og fjas og moro, og som ikke duger til noe annet enn å trekke Guds forbannelse ned over både seg selv, sitt hjem og sitt fedreland. Det ville sikkert være nyttig om disse menneskene ble så fattige at de ble nødt til å arbeide.

Jeg tror sannelig det er velsignelse i å følge denne regelen:
Vær en flittig og ærlig arbeider.
Vær ikke kravstor.
Lev enkelt. Vær varsom med alt du har.
La ingenting gå til spille.
Spar alt du kan.
Gi alt du kan.
Hjelp den ærlige som er i nød, så sant du kan.
La ikke den som banker på døren din og ber om mat, gå uten å få, så sant du har mat.

Vær ikke så snar til å gi penger til den ukjente som tigger ved døren din. Som regel blir de pengene brukt til drikk. Gi ham mat, om han vil ha mat, men ikke penger.

Fold så hendene og send din bønn til Gud. Be ham om velsignelse over ditt liv, over deg og dine, over ditt arbeid og over alt du har. Be også den samme bønnen for folk og land.

Hvordan tror dere det ville komme til å se ut i folket vårt om alle fulgte denne regelen? Jeg tror at da ville Guds velsignelse hvile over våre hjem, vårt folk og vårt land, og da ville ingen sulte. Og denne veien ligger åpen for oss alle. Vi kan gå den om vi vil. La oss gå den! Den tiden vi går inn i, roper til oss at dette er vår eneste redning.

* * *

Men for oss mennesker gjelder det ikke bare mat og klær og det andre vi trenger for å leve i legemet. Vi trenger først og fremst Guds velsignelse over vårt kristenliv og vårt arbeid i Guds rike.

Om Gud tar sin velsignelse fra oss som kristne, da blir det mørkt for oss, da blir vi åndelig fattige og forkomne, da stivner vårt kristenliv, og vårt arbeid for Gud blir uten frukt. Også det må vi regne med!

Men jeg er glad fordi jeg tror at Gud ennå ikke har tatt sin velsignelse fra oss i vårt kristne arbeid. Ennå ånder han på oss som bærer ordet fram i folket vårt. Ennå samles tusener for å høre Guds ord, og ennå blir mange grepet av ordet og vender om. Ennå er det gjenklang i folkesjelen når ordet om synd og nåde og kallet til omvendelse lyder.

Ennå har ikke Gud tatt sin Ånd og sin velsignelse fra folket vårt. Ennå kaller han vår ungdom til å gå med ordet til hedningene, og ennå møter vårt kristenfolk fram til arbeid, bønn og offer. Ennå velsigner Gud vårt misjonsarbeid både hjemme og ute og holder sin nådige hånd over hele sitt folk. Gud være takk for det!

Men selv om vi har rett til å tro dette og være både glade og takknemlige for så store ting, ligger det meg likevel på hjertet å rope til oss alle som bekjenner oss som kristne: Mer enn noen gang før må vi løfte bedende hender opp mot vår Frelser og Far, så han i nåde kan få et sterkere tak på oss og gripe dypere inn i folket vårt.

La oss tenke på disse massene av mennesker som er helt verdslige, og som aldri ser ut til å kjenne den minste trang til å vende om eller til å høre et Guds ord. Det ser også helt håpløst ut for oss å nå fram til dem med kallet fra Gud. Alt som synes å leve i dem, er trangen til mat og moro og det andre som hører dette livet til av godt og ondt.

Hvordan skal vi nå fram til alle disse i folket vårt? Vi vil aldri nå dem om ikke Gud kommer til oss med en større velsignelse og en

sterkere åndskraft, en åndskraft som slår ned i denne døde massen. Og dette må vi kristne be om nå, mer enn noen gang før.

Nå arbeider det onde åndsmakter i folket vårt, større og sterkere enn noen gang før. Vi står som folk og balanserer på en knivsegg, både politisk og kristelig. Sterke djevelske åndsmakter er sluppet løs over oss. De arbeider på å forherde oss til hat og hevn. De prøver å spy vantro og gudshat inn i folkesjelen og gjøre oss likegyldige til det vi trenger for å bli frelst.

Det eneste som kan redde oss, er om Gud vil sende oss sin englehær og sin Ånd i større mål og med større kraft. Vil Gud hjelpe oss slik, da blir vi reddet, og det er dette vi framfor alt må be om.

La oss da «med frimodighet tre fram for nådens trone, for at vi kan få miskunn, og finne nåde til hjelp i rette tid» (Hebr 4,16). Og har det noen gang vært «rette tid» til å tre fram for nådens trone, så må det vel være nå. Guds folk! La oss samle oss og be om dette. «Han er trofast som ga løftet» (Hebr 10,23), han vil gjøre det!

* * *

Allmektige Gud, vår Frelser og vår Far! Vi kommer til deg på ditt ord, i Jesu Kristi navn, og ber deg om din velsignelse over folket vårt, og at du vil gi oss mer av din Ånd. Kom og søk og kall de store skarene i folket vårt som ikke kjenner trang til å vende om eller til å høre ditt ord.

Kom til den store verdslige massen i folket vårt! Kom til oss og grip inn der, Herre, med din Ånd og ditt ord. Tenn også en sterkere ild, og legg mer av din Ånd på oss som bærer ditt ord fram i folket, og legg større velsignelse på hele ditt folk. Vil du i nåde høre oss i dette, så blir vi reddet fra det verste.

Og så ber vi deg også om at du ellers vil hjelpe oss i en tung og trang tid. Gi oss i nåde en god vår, en god sommer og en god høst! Legg din velsignende hånd på åker og eng, på fjøs og fe, på melkespann og deigtrau. Velsign fiskebåtene våre, mannskap, not, garn, liner og snører og ellers alt ærlig arbeid.

Kjære Herre, du som har all makt i himmelen og på jorden, du som fikk nok mat til de mange tusener ut av lite, og du som økte oljen i kruset for enken i Sarepta (1 Kong 17,14–16), du kan også gi oss den maten vi trenger. Spar oss i nåde for hungersnød! Det kan du, og vi ber deg om at du i nåde vil høre oss også i dette.

Vi ber i Jesu Kristi navn: «Velsign oss, og la ditt åsyn lyse over oss!» (jf. Sal 67,2).

Velsign vårt arbeid og vårt folk,
vær også med hver sannhets tolk.
Kom inn og bo i hjemmet her,
velsign den mat du oss beskjær!

Ha takk for alt vi fikk på jord,
for mat og drikke på vårt bord,
for hjem og fred og fedreland,
ha takk for alt i Jesu navn.

Om Ludvig Hope

1871–1954

Ludvig Hope (1871–1954) ble født 17. januar 1871 i Masfjorden i Nordhordland, som sønn av bonden Mons Ivarson Hope. Allerede i tenårene begynte han å reise som predikant, og han ble den ledende skikkelsen i Norsk Luthersk Misjonssamband i en hel mannsalder – som forkynner, forfatter og veiviser for lekmannsbevegelsen. Fra 1931 til 1936 var han generalsekretær i sambandet.

Hope kjempet for lekfolkets rett og frihet i kirken, og han var med på å vinne fram «nattverdens frigivelse» i 1913. Under okkupasjonen var han en av lederne i kirkekampen: Han var med og stiftet Kristent samråd i 1940 og satt i den midlertidige kirkeledelsen fra 1942. Han døde i Oslo 26. oktober 1954.

Ved siden av de kirkepolitiske skriftene skrev Hope mange oppbyggelige bøker, med klar forkynnelse av lov og evangelium og stor omsorg for den vakte synder som strever etter fred med Gud. Hans samlede skrifter kom ut i ni bind i 1945–48.